דגל מחנה אפרים — ויקרא

ויקרא אל משה וידב' ה' אליו וכו' ופירש"י אליו היה מגיע הקול שהוא לבד שמע וכל ישראל לא שמעו: וי"ל בזה בדרך רמז ע"פ ששמעתי מן אא"ז זללה"ה על הגמרא בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב וכו' והקשה ממ"נ וכבר נדפס הוא בספר הקדוש תולדות יעקב יוסף וביאר הוא ז"ל כי הב"ק הוא הרהורי תשובה הבאים לאדם בכל יום ומי שיש לו דעת תיכף כשבא לו הרהור תשובה אזי מבין הוא שזהו מן הכרוז שמכריזין שובו בנים שובבים ומיד מפשפש במעשיו ושב בתשובה שלימה אבל מי שאין בו דעת אינו מרגיש כלל בההרהור תשובה שבא לו ואינו פונה אליו כלל וזה י"ל שרומז רש"י בפי' הפסוק ויקרא היינו מה שקוראין ומכריזין בכל יום שהוא הרהורי תשובה אל משה רק אליו מגיע הקול היינו מי שהוא בחי' משה סוד הדעת אבל כל שאר ישראל שאינם בבחי' דעת לא ישמעו כלל את קול הכרוז כי אינו משים על לב כלל ההרהור תשובה הבא לו וק"ל:

עוד י"ל ויקרא אל משה ונקדים הפסוק ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילי' וידוע קושיות הזוה"ק שאצל אור כתיב ויקרא בו"י ואצל חושך כתיב קרא בלא ו"י וי"ל בזה דהנה אורה זו תורה ע"ד וירא אלקים את האור כי טוב ואין טוב אלא תורה ולכך אצל אור שהיא בחי' התורה כתיב ויקרא בו"י יתירה שהיא מורה על ב' לוחות שהיו ארכן ורחבן וא"ו והיה בהם יו"ד דברות והנה במשה כתיב ותרא אותו כי טוב הוא והיינו שהוא עצמו היא התורה וכפירש"י שנתמלא הבית כולו אורה וזו תורה מחמת שהוא קבל כל התורה והוא שרומז ג"כ ויקרא אל משה היינו שאצל משה שהיה בחי' התורה עצמה י"ל ויקרא בו"י יתירה כיתרון האור מן החושך והבן:

עוד י"ל ע"ד דאיתא במדרש אהרן ובניו וכל הזקני' אמרו עדיין אין אנו יודעים מי חביב יותר לפני המקום ב"ה עיין באוה"ח וי"ל כיון שכולם היו מצפי' שיקרא להם ה' ומשה היה עניו מאוד מכל האדם וכו' וחשב בדעתו שבוודאי אליו לא יקרא הקב"ה וע"כ ויקרא אל משה כי אשכון את דכא ושפל רוח וזה י"ל רמז של א' זעירא בתיבת ויקרא היינו במדה שאדם מודד בה מודדין לו ומחמת שהוא הקטין עצמו מאוד במדת ענוה ע"כ כביכול הקטין וצימצם עצמו הקב"ה להתגלות אליו וזהו ויקרא א' זעירא היינו אלופו של עולם והוא רמז ג"כ לכל אדם שינהוג עצמו במדת ענוה וילמוד עצמו מן הבורא ב"ה ולכך נכתב א' זעיר' בתיבת ויקרא והבן:

עוד י"ל ויקרא אל משה ע"ד דאיתא בזוה"ק על ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה לאור דא אור קדמאה יום דא עמודא דאמצעיתא היינו מהאי אור דקיימא באמצעיתא דאיהו יסוד ע"ש ולחושך קרא ע"כ כתיב קרא ולא כתיב ויקרא כי ו"י רמז על עמודא דאמצעיתא ולכך ביום השני כתיב ויהי מבדיל בין מים למים רא הוא רזא דמחלוקת וע"כ אתברי ביה גהינם ויום שלישי דאיהו עמודא דאמצעית' עאל בינייהו ואפריש מחלוקת ועאל שלום בנייהו ומשה דהוא עמידא דאמצעיתא רצה להעלות לקרח שהיה מרזא דמחלוקת אך כשראה דאכחיש עובדא דבראשי' אמר חות לתתא לגהינם ע"כ בזוה"ק ע"ש נמצא יוצא לנו מזה כי משה היה עמודא דאמצעיתא ואותיו' ו"י מורים ג"כ על עמודא דאמצעיתא וזה י"ל ויקרא שהוא רזא דעמודא דאמצעיתא כמו ויקרא לאור יום כנ"ל הוא אל משה שהיה ג"כ עמוד' דאמצעית' והמ"י:

עוד י"ל ויקרא אל משה ויקר' א' זעירא ובוודאי רמיזא מרמזא איזה דיבור ובתחלה נקדים להבין מפני מה התור' נקראת תור' חסד כמ"ש ותורת חסד על לשונה דהנה התו' נמשלה למים ומים הוא בחי' חסד וכמו שמים זולחין ממקום גבוה והולכין למקום נמוך כן התוה"ק לא תמצא אלא במי שמשפיל עצמו ואינה יכולה להתקיים במי שמתגאה בעצמו והוא גבוה בעיניו אז התורה הקדושה נראית לו רחוקה וגבוה יותר ממנו כידוע שהיא ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים וא"א לו להשיג ולראו' אמיתית התורה רק מי שמקטין עצמו אז התורה ג"כ מקטנת ומצמצמ' עצמ' לו בכדי שיוכל להבין עמקי סודותי' וזי"ל שמרמזת אלף היינו התורה ע"ד אלוף בינה זעירא היינו מקטנ' ומזערת עצמ' אל משה שהיה עניו מאוד והבן:

עוד ירמוז אלוף זעירא היינו אצל משה כי בימיו היתה התורה זעירא ובקטנות כי אע"פ שמשה רבילו ע"ה קיבל כל התורה כולה עכ"ז לא השיגה רק מאחוריו ע"ד וראית את אחורי אבל לעתיד יאיר ה' פניו אלינו ויתגלה התוה"ק באור פני מלך חיים ואז יתגדל ויתרבה התורה ויהיה א' רבתי ע"ד אוקיר אנוש מפז אוקיר אותיות ויקרא:

עוד ירמוז אלוף זעירא ע"ד האמו' בתיקוני' שאמרו למרע"ה אנת רעיא מהימנא מאן יכיל למללא קמך אנת נעילת אבנא זעירא וסליקת לה עד אין סוף עי"ש והענין הוא מחמת שהיה משה עניו מאוד כל מה שהשיג מהתורה אף קטן שבקטנים היה בעיניו גדול ויקר הערך מאוד לכך השתדל בכל דבר מהתורה מקטן ועד גדול מאין תכלית עד אין סוף והוא שאמר נטילת אבנא זעירא וסליקת לה עד אין סוף היינו שהיה סליק מזעירא שהיא מאין תכלית עד אין סוף שהוא יקר וגדול מאוד בעיניו והוא שמרמז א' זעירא היינו כל דבר זעירא היה סליק לה לאלוף שהוא א"ס וזהו אל משה הידוע בענוה יתירה והמש"י:

עוד ירמוז א' זעירא ע"ד ששמעתי אומרים בשם ר' יוסף מ"מ דק"ק פולנא זללה"ה שאמר על מה שאומרים העולם שהלומדים לערנן ייא והחסידים לערנין ניט שהאמת שהלומדים כל מה שלומדי' יותר הם גדולים בעיניהם ויוחשב בעיניהם שכבר למדו הרבה כל הצורך והחסידים כל מה שלומדים יותר הם יותר קטנים בעצמם וזהו כל מגמתם שלומדים א"ע להיות קטנים ושפלים בעצמם והיא שרימז א' זעירא אלוף לשון לימוד זעירא להקטין עצמם והבן:

עוד ירמוז ויקרא אל משה ואיתא בבעה"ט ר"ת אמו בעטרה שעטרה לו אמו והוא משולל הבנה וי"ל ע"ד רמז ע"פ שאמר אא"ז זללה"ה על ענין ב"ק יוצאת מהר חורב וכו' כיון שאין שומעין למה יוצאת ב"ק וביאור כי הם הירהורי תשובה הבאים לאדם בכל יום ומעוררים אותו לשוב ממעשיו ובוודאי מי שעומד ומצפה לזה מתי יגיע וישמע קול הקריאה הנה בוודאי ישמע ויבין שבא לעוררו בתשובה עכ"ד והוא מבואר בכתבי הכה"ג דק"ק פולנאה ז"ל בביאור משלו קצת והוא שרימז כאן ויקרא אל משה היינו אל מי שהוא בחי' דעת אז נשמע אליו קול הקריאה מהב"ק לעוררו בתשובה והוא שמאיר עיני הבעה"ט ר"ת אמו שהוא מרמז על אמא עילאה סוד התשובה כידוע והיא בעטרה שעטרה לו אמו היינו שמקפת אותו בחי' אמא עילאה שהוא סוד התשובה לעוררו כנ"ל והבן:

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכ' יש בזה רמז לפענ"ד בענין מדריגת הליכת האדם להתקרב עצמו להבורא ב"ה יש ג' מדריגות ע"ד אדם ובהמה תושיע ה' ודרשו חז"ל אותן בני אדם שערומין בדעת כאדם ומשימין עצמם כבהמה ע"כ ע"ש והיינו שאינו נחשב כלום בעיניו כמו הבהמה שאינה יודעת כלום רק מרחיקה א"ע מן מה שמזיק לה כן הוא ג"כ מסתכל תמיד ע"ז לשמור עצמו מן דברים המזיקים לו מן השקר או מן שאר שטותים המזיקים לעבודת הבורא ב"ה או מן הבהמה היינו בתחלה צריך להרחיק עצמו מן תאוות הבהמיות שלא יהיה כבהמה שמתאוה ג"כ לתאוות שלה ואח"כ מן הבקר היינו שיהיה לומד התורה ויהיה בחי' ת"ח שמנגחים זה לזה כבקר גם י"ל שהוא לשון ביקור ודרישה שיתחיל ללמוד ולדרוש ולחקור איך לקרב עצמו להבורא ב"ה ואח"כ מן הצאן כי שמעתי צאן הוא יחוד צ"א עם נ' והיינו יחוד קוב"ה ושכינתיה שזהו המדריגה הגדולה שזוכה אח"כ לייחד קב"ה ושכינתיה בתפלתו ותורתו זהו שכלל תחלה כל הג' מדריגות באלו ג' תיבות בהמה ובקר וצאן ואח"כ מפרש יותר ואם מן העוף עולה קרבנו אין עוף אלא תורה והיינו כשירצה לקרב עצמו להיות עולה לה' תורתו ושסע אותו בכנפיו היינו עשה יעשה לו כנפיים לעוף מעולם לעולם והיינו ע"י שילמוד בדחילו ורחימו ובזה עושה כנפיים לתורתו להיות פורחת לעילא כנזכר בזוה"ק ולא יבדיל היינו שלא יפריש ויבדיל א"ע כלל ממנה אפי' רגע א' גם י"ל ע"פ ששמעתי מן אא"ז זללה"ה אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד היינו כשיש בו אחד דא קוב"ה והוא שאמר ולא יבדיל היינו שלא יפריש ויבדיל הקב"ה מן תורתו שלומד רק שיהיה בכוונה דלבא ורעותא לשם ה' ואח"כ מנחת קמח סולת שהוא רמז על רזא דיחודא:

עוד י"ל אדם כי יקריב מכם קרבן לה' אדם דא שכינתא היינו לקרב שכינתא לה' ר"ל לייחד קוב"ה ושכינתיה מכם היינו זהו מכם ובכם הדבר תלוי לעשות יחוד בעולמות עליונים והבן:

כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ כי כל שאור וכו' הנה חמץ ושאור הם ענייני גבהות והתפארת ונפסלת במשהו ודבש נקרא זה שמכוין לאיזה הנאות לעצמו הן אפי' להיות בן עוה"ב וזהו פי' הפסוק כי כל שאור וכל דבש היינו איזה מחשבה שיהיה מהם לא תקטירו ממנו אשה לה' אשה היא סוד השכינה לא תקטירו לשון התקשרות רק תהיה מחשבתו כולו לקרב המנחה להש"י והוא ע"ד שאמר אא"ז זללה"ה אין תפלתו של אדם נשמעת אלא א"כ משים עצמו כשירים והמש"יב:

קרבן ראשית תקריבו אותם לה' הוא ע"ד וגלחה את ראשה ואל המזבח לא יעלה ע"ד מה שכתבתי בפ' יתרו על רש"י ויברך אותו ויקדש אותו ותבין זאת כי הן הן הדברים המדה שיש ראשית לעומר איזה תענוג לעצמו: וכל קרבן מנחתך במלח תמלח הוא אותיות מל ח' היינו שיהיה מילה בזמנה ובמועדה שיהיה בתענוג ההקרבה ובשמחה גדולה ולא תשבית את הברית רק חמץ ושאור תשביתו מאנוש זכרם אבל הברית יהיה על קרבנך ולא תשבית ברית מלח: מנחה היא דורון ומתנה שמקרב להקב"ה השכינה כביכול ומי שמסתכל בתיבת מנחה מורה על זה אך יש כמה מיני מנחות כי יש כמה מיני עבודה יש עבודה שהיא בלב ומחשב מחשבה ומדבק עצמו בהקב"ה ומעלה כל הדברים שהוא רואה במחשבה להקב"ה ויש שמעלין עם הדיבור בתפלה ויש שמעלים בד"ת ויש שמעלה עם המלאכה ומו"מ כשעושה בדעת ובהשכל כמ"ש דהמע"ה בכל דרכיך דעהו או כשיש צדיק בעול' מייחד כל הדברים כידוע וזהו מנחה על המחבת פי' אם קרבנך שאתה מקרב המנחה היא על המחבת מלשון סתר וחבוי בסוד המחשבה אזי ג"כ תהיה מצה ופסול במשהו חמץ אך פתות אותה פתים היינו פירורי' כזיתא מוחא עילאה תכוין להמשיך השפע ממוחא ביראה ואהבה פנימיו' לכל הדברים בדביקותך להקב"ה ובדביקותך לאותן הדברים ואתה נותן הדעת בהם ומחיה אותם וכזית הוא מחיה את האדם כידוע נמצא בכזית יש אדם שלם וכן בכל הדברים יש אדם שלם כידוע מסוד השחיט' וכן בכל הצומחי' כידוע מכזי' אוכל מחיה אדם וכן בדומם כי הדומם מחיה ונותן כח להצמיח וגם עוד ראיה מסגולות אבנים טובות שמחיה את האדם כידוע במעשה אבן הדימוט וכשאתה רואה איזה דבר בעולם מדצח"מ וממשיך לו מחשבה טובה אהבה ויראה ממוחא הוא ממשיך להם חיות ממוחא עילאה ומשם יורד השפע דרך העולמות ובא למלאך הממונה על אותו דבר ומהנהו ומרוהו ומצמיחו ומולידו וכן בכל הדברים ואח"כ כשנתהוה הדבר בעולם חוזר האדם ונהנה ממנו ולוקח משם חיות יותר וזהו בסוד החיות רצוא ושוב וזהו פתות אותה פתים:

או יאמר פתות אותה פתים מלשון התרגום על כי ירחיב ארי יפתי וכו' היינו שתרחיב דעתך בכל הדברים ויהיה לך דעת רחבה להעלות כל הדברי' להמחשבה טובה הנקרא רחובו' וכל המנחות באות מצה ואם מנחת מרחשת קרבנך הוא סוד הדיבור מרחש בשפתיו סולת יהיה קרבנו והבאת את המנחה אשר יֵעָשה מאלה כי השכינה בעצמה היא כביכול כח הדיבור והיא המדברת והמדבקת להשם יתברך והמש"י:

במדרש רבה פרשה ראשונה מה בין נבואות מרע"ה לנבואת שאר נביאים כולם נתנבאו באספקלריא מלוכלכת ומרע"ה באספקלריא מצוחצחת והוא תמוה אך הנלפע"ד ע"ד שאמר אא"ז זללה"ה ויקח פנחס רומח בידו ראה מ"ס פרח באויר ולקח הר' וח' וחיבר ונעשה רמח כדאיתא בזוה"ק וזהו ענין נבואה ע"י פריחת המ"ם כידוע לידע כל דבר אם הוא ברור וצלול במחשבתו וזהו אספקלריא מלוכלכת אבל מרע"ה נסתכל באספקלריא מצוחצחת שראה ממש כל דבר איך שיהיה בעולם והחכם יבין ובלבד שיצילו ה' משגיאות ומטעות אמן סלה:

אשר נשא יחטא ועשה אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשם צריך להבין יתור תיבת ואשם כי ידוע הוא כשעובר על מצות ה' הוא נחשב אשם וחטא וי"ל בזה בדרך רמז ע"פ ששמעתי מן אא"ז זללה"ה על פסוק אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עון היינו שהוא תמיד בדביקות מחשבתו בהשם יתברך ולכך כשנופל ממחשבתו רגע אחד ואינו מחשב בה' נחשב לו לעון וחטא וזהו אשרי אדם לא יחשוב ה' היינו כשאינו חושב ה' לו עון הוא עון אצלו והוא סימן שהוא דבוק תמיד מחשבתו בהשם יתברך ולכך אשרי לו: וזה י"ל שמרומז ג"כ בפסוק אשר לשון אשרי וכמו שדרשו חז"ל אשרי הדור וכו' נשיא יחטא נשיא הוא לשון מלך והיינו לב שהוא מלך על כל האברים והיינו כשאינו חוטא אלא בלב ועשה אחת מכל מצות ה' מצות היינו דביקות אשר לא תעשינ' שנופל רגע אחד מדביקו' לבו ומחשבתו מהשם יתברך ואשם היינו והוא נחשב אצלו לאשם וחטא הוא סימן שהוא דבוק תמיד במחשבתו ולבו להשם יתברך ולכך אשרי לו ואשרי לדורו: גם יכול להיות הכוונה על כלל ישראל שכולם נקראים בחי' מלך ונשיא שהם בני מלכים והבן: